

POSUDEK VEDOUcíHO BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

AUTORKA PRÁCE: Alice Pazderníková

NÁZEV PRÁCE: Homosexuální páry a téma manželství: argumenty pro a proti v českém společenském diskursu

STUDIJNÍ PROGRAM: Společenské vědy se zaměřením na vzdělávání

AUTOR POSUDKU: Mgr. et Mgr. Michal Rigel, Ph.D.

SHRNUTÍ A HODNOCENÍ OBSAHOVÉ STRÁNKY PRÁCE

Pro svoji bakalářskou práci si autorka zvolila téma, které je s ohledem na současný legislativní návrh o sňatcích osob stejného pohlaví v Poslanecké sněmovně ČR velice aktuální a rezonuje i ve společnosti, což dokládá poměrně silné mediální pokrytí.

Za hlavní cíl jejího snažení lze označit komplexní zachycení diskuse na dané téma v českém prostředí, tedy včetně analýzy argumentů pro a proti, identifikace jejich ideových zdrojů a zhodnocení vnitřní logické soudržnosti a přesvědčovací síly (podrobněji viz *Abstrakt a Úvod*).

K tomuto záměru se snaží propracovat skrze úvodní terminologické kapitoly, kde se věnuje pojmem jako *manželství* či (*tradiční; nukleární*) *rodina*, což je důležitý oddíl, v němž prezentováním historických faktů uvádí na pravou míru mnoho mýtů, které se v debatě opakovaně objevují. Dále pokračuje přehledem rozdílů současné právní úpravy tzv. registrovaného partnerství ve srovnání s manželstvím. I zde je jasně vidět, že nejde o ekvivalentní instituty, neboť mnohá práva, která manželství zaručuje, registrované partnerství nenabízí a je těžké porozumět, z jakého důvodu. Jádrová část práce přichází na řadu hned poté, když autorka prostřednictvím známých spolků, reprezentujících opačná názorová stanoviska v této věci – *Jsme fér* a *Aliance pro rodinu* – zachycuje podrobně zdejší debatu.

Takto polarizující společenské téma má potenciál sklouznout k agitaci pro vlastní intuitivně zastávané stanovisko a jednostranné hodnocení problému. To se zde naštěstí neděje, jakkoliv je z více indicií zřejmé, že autorka je zastávkyní legalizace manželství stejnopohlavních párů (ostatně to explicitně uvádí už na začátku jako jednu ze svých motivací k vypracování práce, např. s. 12). Napsat angažovaný text a obhajobu konkrétní teze je na jednu stranu legitimní, ale domnívám se, že u studentských prací je obecně vhodnější, aby bylo vlastní stanovisko

prezentováno až poté, co zazněly argumenty pro i proti. V takovém momentě se již lze k nějakému z táborů s patřičným argumentačním zdůvodněním přiklonit.

Poslední kapitoly se zabývají srovnáním se situací ve světě (nabízí přehled zemí, kde bylo manželství stejnopohlavních párů uzákoněno) a pohlíží na problematiku perspektivou významných postav dějin filosofie, jejichž autoritativní práce na téma svobody či rovnosti autorka představuje. Čtenáři a čtenářky tak mohou zřetelně vidět, že např. klasické vymezení svobody od J. S. Milla nedává příliš prostoru k tomu legalizaci sňatků osob stejného pohlaví odmítat – je tak poněkud nekoherentní být hodnotovým ukotvením liberálem a zároveň odpůrcem takových sňatků.

HODNOCENÍ FORMÁLNÍ STRÁNKY PRÁCE

Po formální stránce dostala práce dobrou péči a nevidím žádný zásadní problém. Drobné omyly se pochopitelně u takto rozsáhlých textů najdou, zde např. nadpisy zcela dole na s. 17 či s. 36 měly být odsazeny až na stranu následující, dále má v seznamu literatury jedna z autorek uveden nadbytečný titul Bc., navíc nešťastně mezi křestním jménem a příjmením (s. 71) atp. Žádný z šotků se ale neděje v míře, která by byla obtěžující a ztrpčovala porozumění textu. Totéž platí o gramatice – odevzdané dílo má dobře odvedenou korektorskou práci. Stylisticky je text psán na úrovni, která odpovídá závěrečné práci obhajované na univerzitě v bakalářském stupni.

HODNOCENÍ PRÁCE SE ZDROJI

Autorka pracovala rovnoměrně s knižními i internetovými zdroji v odpovídajícím množství. V textu lze nalézt i dost dokumentů právní povahy, z čehož vyplývá, že si musela osvojit práci s tímto specifickým žánrem a to pro ni může být užitečné. Internetové zdroje zde slouží hlavně pro splnění cíle zachytit společenskou debatu a často jde o webové stránky různých organizací nebo o články publicistické. Jejich využití je účelné. O něco preciznější výběr by mohl být u knižních zdrojů. Tam jde většinou o texty v českém jazyce, což je tolerovatelné a pochopitelné s ohledem na charakter tématu (zachytit diskusi a argumentaci v ČR). Jsou zde publikace nepochybně seriózní, ale bohužel sem pronikly i ty neakademického původu (např. *Sociologie v kostce*). V práci nehrají v podstatě žádnou roli, neboť z výše jmenované učebnice je zde jedna věta a to zcela zaměnitelná a nikterak originální definice rodiny (s. 18), kterou by bylo možné získat i jinde. Avšak už to, že je autorka ochotná takový text využít, značí, že nemá úplně dokonalou představu o tom, jaký typ zdrojů je pro akademické účely vhodný (jde pochopitelně i o problém můj jakožto vedoucího, že jsem nedokázal výše zmíněné dílo selektovat včas).

V návaznosti na to je třeba také zmínit, že některé delší pasáže práce stojí na textech staršího data a snad by se vyplatilo hledat současnější alternativy – a pokud ty neexistují, tak využít více zahraničních zdrojů, zejm. pro ty obecněji laděné kapitoly o historii rodiny či manželství (v textu cizojazyčné zdroje neabsentují úplně, ale hrají spíše druhořadou úlohu a je jich pomálu).

OTÁZKY K DISKUSI PŘI OBHAJOBĚ

- 1) V diskusích ohledně legalizace sňatků osob stejného pohlaví se občas objevuje i téma tzv. náhradního (též surogátního) mateřství, které má svůj etický rozměr. V práci autorka tuto problematiku zmiňuje (s. 29), ale dále se jí nezabývá. Zajímalo by mne, jaký má na věc z etického hlediska názor.
- 2) V práci (např. s. 54) autorka zmiňuje vysoké procento podpory sňatků osob stejného pohlaví u obyvatel ČR. Zároveň je kvůli neúspěšným pokusům legalizovat tyto sňatky zjevné, že u zvolené nejvyšší politické reprezentace je to jinak. Dovede autorka nalézt vysvětlení, proč je tak nízké procento osob, podporujících uzákonění manželství stejnopohlavních párů v obou komorách Parlamentu ČR, když jsou vybíráni populací, která je legalizaci nakloněna?

VÝSLEDNÉ HODNOCENÍ PRÁCE

Autorka přistoupila k vypracování bakalářské práce velmi zodpovědně, poctivě konzultovala a na výsledku jí záleželo. Je vidět, že práci věnovala nemalé úsilí a čas, dokázala se probrat větším množstvím zdrojů a sestavit z nich srozumitelný text. Prokázala, že se v problematice orientuje a zná spektrum nejčastěji uváděných argumentů a jejich ideové podloží, čímž naplnila své hlavní cíle. Text má i některé neduhy, zlepšit by autorka mohla práci se zdroji – vybírat opatrněji a kritičtěji, příp. zařadit cizojazyčnou literaturu. K růstu má ale ještě během svých studií čas a já jsem zvědavý, kam se posune během dalších let a jak bude vypadat její práce diplomová. Myslím, že se svým přístupem bude moci mířit vysoko. Předmětem hodnocení v tomto posudku je práce bakalářská, která bezpečně splňuje nároky, které jsou na tento typ prací kladeny.

Práci k obhajobě

Doporučuji

Navrhuji celkové hodnocení

A-B dle průběhu obhajoby